

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . . . 5 „ „
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „
 Egy hóra . . . . . — „ 85 „
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:
PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
 a kir. ítélőtábla épületével szemben.
 hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
PÉCSETT, Mária-utca 1-ső szám
I. EMELET
 hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
 —
 Kéziratok vissza nem adtnak
 —
Hirdetések
 a kiadóhivatalban vétetnek 181

Nyelvében él a nemzet.

Pécs, 1895. július 22

Érhet egy népet bármily balsors: elvehetik szabadságát, országát, idegen zsarnokok ülhetnek nyakára: a feltámadás reménye nélkül elveszve még sincs, csak egyet hagyjanak meg neki: nyelvet, és megmarad nemzetnek, mely él, és mint-hogy minden élő nemzet önálló organizmus, joga van önálló állami léthez, mely ideig-óráig elnyomható ugyan, de végleg el nem kobozható.

Azért első és főtörekvése minden hódítónak a meghódított nemzet nyelvét elnyomni s ennek helyébe a magáét ültetni; mert régi igazság, hogy fegyverrel csak holt területet lehet meghódítani, míg a nemzetek meghódításának eszköze az iskolák s a közintézmények nyelve, a melylyel a hódító nemzet magába olvasztja, a saját testébe felszívja a meghódítottat.

A magyar nemzet — hála az égnek — túl van azon a veszélyen, hogy csonka állami léte dacára is nyelvétől megfosztható legyen, de azért nagyot vétkeznek azok, kik e miatt annyira elbizakodnak, hogy a magyar nyelvnek az állami és társadalmi élet minden funkciójában való érvényesülése iránt közömbösek, s az idegennek agresszív törekvéseivel szemben játsák az érzéketlent.

Azokkal szemben, kik a magyarság érvényesülését minden téren előmozdítani törekednek és hadat izennek mindannak, a mi idegen, hánszor halljuk mintegy letorkoláskép hangoztatni: mire való az a sóvinizmus; nevetséges dolog a magyarságot egy pár német kommandótól, színielőadástól, vagy számlától féltetni. Sajnos, hogy ez a nézet mind nagyobb tért hódít azok köreiben, kik az ország sorsának intézését tartják kezükben, minek biznyságául legyen elég hivatkozunk a híres Hieronymi-féle rendeletre, mely a magyar törvényhatóságokra rádíktálta a német katonai átiratok elfogadását, vagy a nemzetközi vigszínház állami dotálásának kísérletére, a melynél a nemzet koszorus költőjét ugratták bele a fenti tévtanok dicsőítésébe.

A magyarságnak, ha a végenyészet veszedelme nem is fenyegeti, bizony még nagyon is szüksége van az izmosodásra, a minél intenzívebb megerősödére, hogy a saját földjén élő nemzeti-ségeket magába lassankint felvehesse és az idegen hatalmi törekvéseknek ellenállhasson.

Állami önállóságunk visszaszerzésének egyik főakadályát a politikai értelemben vett magyar nemzet soknyelvűsége képezi ma is, s bár a magyarosodás pár évtized alatt tagadhatlanul sokat haladt, ez nem szolgálhat okul arra, hogy ebben a haladásban immár megállapodjunk, sőt inkább arra kell ösztöznie, hogy a magyarosodásunknak még utjában álló többi akadályait is leromboljuk.

Ulyen nagy akadálya a magyarosodásnak az ugynevezett közös hadseregnek idegen szolgálati nyelve. Az már magában véve is világ csufjává teszi a magyar nemzetet, hogy állami nyelvét a saját hadseregében érvényre juttatni nem tudja, de az általános védkötelezettség mellett a magyarság ellen elkövetett legsúlyosabb bűn az idegen szolgálati nyelv használata a hadseregben. Más államokban, melyeknek nemzeti hadseregük van, az iskolán kívül a hadsereg a leghatalmasabb amalgamizáló intézmény, mely az idegen nyelvű lakosság körében az állam nyelvét terjesztvén, ezt lassankint az államfentartó nemzet testébe beolvasztani segít, míg a mi hadseregünk éppen az ellenkező irányban érvényesíti a magyarságra nézve veszedelmes befolyását.

Hány magyar ifju, ki születésénél fogva magyar nyelvű és érzelmű volt, vészett el örökre a nemzetre nézve a közös hadsereg kötelékében, hol nemcsak a szolgálati nyelv idegen, de a szolgálati szellem is nemzet-ellenes, a miből folyólag éppen az oda tévedt magyar ifjak szoktak leginkább sietni magyarságukból kivetkőzni s magyarfaló voltukat osztentative mutogatni, hogy az elüljárók és bajtársak előtt bebizonyítsák, mikép rájuk nem ragadt semmi az ott megvetett „Magyarenthum“-ból.

A hivatalos Magyarország azonban neánts virágnak tekinti a hadseregnek ezt a germanizáló hatalmát s nem hogy korlátok közé igyekeznek szorítani annak nyilvánulásait, de mindenkor párt-

fogása alá veszi azt saját közegeinek itt-ott nagy ritkán fellobbanó hazafias érzületével szemben. Elszomorító példát szolgáltatott erre legközelebb Muskó Sándor, a szegedi törvényszék elnöke.

A temesvári hadtestparancsnokság, tehát magyarországi csapatoknak Magyarországon székelő katonai hatósága, német nyelvű megkeresést intézett a hódmezővásárhelyi kir. járásbíróshoz egy polgári egyén kihallgatása iránt, de Zehery Lajos járásbíró ezt elintézetlenül küldte vissza a k. u. k. Corpscommandóhoz, mely e miatt panaszt emelt a szegedi törvényszék elnökénél. Ez a helyett, hogy felvilágosította volna a hadtestparancsnok urat, hogy a Hieronymi-féle rendelet hatálya a kir. bíróságokra nem terjed ki, s így a magyar bírótól, kinek kvalifikációjához a német nyelv tudása nem okvetetlenül kívántatik meg, nem lehet kívánni, hogy Magyarországon székelő hatóságtól érkező idegen nyelvű megkeresések teljesítésével pazarolja drága idejét, keményen ráírt a makacs járásbíróra, hogy különbeni fegyelmi eljárás terhe mellett a német megkeresésnek tegyen eleget.

Persze itt elvi kérdéstről volt szó, hol a hadsereg germanizáló álláspontja ütközött bele egy magyar állami közeg nemzeti felfogásába, s így természetes dolog, hogy a magyar nemzeti felfogásnak kellett vereséget szenvednie a magyar bíróságok tekintélyének nagyobb dicsőségére. Reméljük, hogy a derék törvényszéki elnök soron kívül fog kuriai bíróvá avanzsirozni!

De vétkes a magyarság terjedésének lanyha felkarolásában még a magyar társadalom is, mely éppen semmi erélyt nem fejt ki befolyásának ez irányban való érvényesítésében. Nem szólunk itt a magyar középosztálynak arról a rossz szokásáról, mely egész nagy társaságokat a német szó törésére készítet, mihelyt egy magyarul nem tudó vagy csak nehezen beszélő idegen vetődik közéjük s ezzel bevágják az utját annak a kényszerűségnek, mely más országokban az idegent az általános társalgási nyelv megtanulására akarva nem akarva ráviszi. Van még ezen kívül is teljesítendő társadalmi feladat.

Kereskedői és iparos-osztályaink megmagya-

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

A pecsenyén szerzett feleség.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

Paradox.

Ira: Lármás örmester.

Ne csóváld a fejed bájos olvasónóm e cím fellett! s föl ne sóhajts, hogy már olyan olcsók volnának a feleségnek való lányok, hogy egy pecsenye árán is megszerezhetni őket. Nem bizony. Tessék elolvasni e történetet, majd kiviláglik az igazság.

Bács Bodrogh vármegye legtekintélyesebb birtokosai közé tartozott az ötvenes években Sustáki Bandi bátyánk Gédefalván. Nagy volt az ő termete, nagy a birtoka, nagy a hazafisága; de étvágya — az mindennél nagyobb volt; csak vendégszeretete vetélkedett ebbeli tulajdonságával.

Nem volt a megyében valamire való uriember, a ki Bandi bátyánk vendégszerető küszöbét át ne lépte volna, s meg nem bámulta az ő egyetlen leányát, Ellácskát.

A husz éves, fekete haju, karcsu termetű Ellácska a szépségéről elég, ha annyit említünk, hogy még a virágok is megirigyelték.

Akadtt is elég imádója a szép hajadonnak. Hét vármegyében nem volt fiatal ember, kinek ambició ját ne képezte volna elnyerni kezét — birtokával együtt.

Pápaszemes gazdag fiskálisok, négy lovon járó földbirtokosok, ezer paciennsel rendelkező doktorok,

kopasz fejű egyetemi tanárok, penzionált generálisok stb. stb. versenyeztek egymással.

Egy fiskális — híres kriminálista — már-már győztesnek hitte magát, a midőn megjelent a gyászos fegyvertilalmi rendelet Bécsnek városából és Bandi bátyánk, mint korának legnagyobb Nimródja, szíven volt találva. Az ominózus rendelet után Bandi bátyánk egy évi gyászt rendelt el házában s a gédefalvi kastélyon fekete zászló hirdette urának bánatát. Mint jeles sakkista, ezután csak a fekete figurákkal játszott, fekete levest evett. Hát még mikor elgondolta, hogy egy pár hónap múlva a születésnapja leend, s e szent napon, mióta maga ura, mindig a legválogatottabb vadak diszíték asztalát, s az most mind el fog maradni, még a kedvenc tűzök is. III. Richárdot nem kinzá úgy álma, mint Bandi bátyánkat e gondolat. De hagyjuk e szomorú képet, hagyjuk Bácsvármegye Jeremiását egy pillanatra, mert szívem elfogódik . . . sirhatnám.

Gédefalván az a hír terjedt el, hogy Kozáry Pista földbirtokoshoz, Bandi bátyánk legjobb barátjához, vendég érkezett Lengyelországból. Hersényi Arthur cs. és kir. huszárhadnagy látogatta meg, a kinek édes atyjával Kozáry Pista Pozsonyban együtt jurátuskodott.

Kozáry Pistának első dolga volt — mint falu helyen szokás — a fiatal, barna, pörge bajszu huszárhadnagyot Bandi bátyánknál bemutatni.

Bandi bátyánknak imponált a huszár név, Ellácskának pedig megtetszett az aranyzinoros huszár atilla, a fehér csákó, s mondjuk ki egész magyarán, a hadnagy uram is. Az első fogadtatás után ítélve nem kellett tehát valami nagy pszichológiai ismeret

kitatolni azt, hogy a fiatal lány szívébe a huszárhadnagyoska a legforróbb szerelmet ültette, s hogy e palánta terebélyes fa lesz, ha kellően ápolatik. Ugyhiszem fölösleges emlitenem, hogy már a harmadik látogatás után a fiatalok teljesen tisztában voltak egymással. Csak még Bandi bátyánk beleegyezése hiányzott, s pedig gyászolt. Ellácska közölte imádottjának aggodalmát, s szerelmükre kérte, hogy atyjának közeledő névnapjára legalább tűzöket kerítsen, akár hogyan, akkor boldogságuknak utját nem állja semmi; de ellenkező esetben atyja aligha fog beleegyezni.

Tűzöket keríteni? gondolá magában Arthur, könnyű azt kimondani, de megtenni most e pillanatban, mikor oly szigorú a vadászati tilalom és fél Magyarországon nem lehet egy puskát keríteni egy kerek millióért sem. Arthur egyet gondolt, s elő vette minden zoológiai tudományát, — az pedig egy huszár hadnagnál vajmi kevés volt.

Éjjeket töltött Kozáry könyvtárában, — es pedig meglehetősen áldozat egy hadnagtól; — előszedte: Troschel, Ruthe, Oken, Cuvier, Szentgyörgyi, Pethe, Nagy stb. stb. zoológiai munkáit. De nem tudott boldogulni. Végre találkosik egy szép napon velem, ki azon a vidéken kószáltam. Elmondja bajját. En megsajnáltam a szegény szerelmes fiút és elláttam őt a szükséges instrukciókkal, hogy baján segíthessen. — Erre ő másnap reggel örömtelt arccal lépett be Kozáry szobájába:

— Te Pista bátyám! vannak e nálatok tűzök?

— Akár mennyi! Tarlómon is tanyásik egy egész csapat éjjelenkint.

— Akkor győztem, — felelé Arthur örömtelt

rosításának munkája tisztán a társadalom feladata lenne, mert kereskedőink és iparosaink nagy része, ha a szóbeli érintkezésben használja is a magyar nyelvet, belső üzletkezelésében, a könyvvitelben és levelezésben bizony még mindig a német nyelvvel él. Itt volna helyén a társadalmi befolyás erélyes érvényesítése.

Ha a magyar közönség kerülné azokat az üzleteket, hol német számlát kap, vagy a melyekről megtudja, hogy „Soll und Haben“-t vezetnek „Tartozik és követel“ helyett; ha visszaküldene minden német „Preiscourant“-ot, vagy Reclámot: akkor kereskedőink is sietnének könyveiket magyarul vezetni és magyarul levelezni, mit annál könnyebben megtehetnének, mert hisz a személyes érintkezésben kifogástalanul használják a magyar nyelvet, levelezésükben pedig még a külföldre is élhetnének a magyar nyelvvel, mert a mai világban bizony semmi okuk tartani attól, hogy az a külföldi gyáros megrendeléseiknek nem fog eleget tenni azért, mert a rendelés magyarul lett téve.

De míg a magyar társadalom megmarad a magyarosodás iránt való mostani közönbössége mellett, addig nem fogja kisérni közművelődési egyesületeink lelkes munkáját az óhajtott siker, kereskedőink „Comptoir“-jaiban mindig kísérteni fog nagy Germánia ékes nyelve, mint erről a mai újdonsági rovatunkban közölt boszantó eset is tanuskodik,

H i r e k.

Pécs, 1895. július hó 22.

— **(Személyi hir.)** Várady Antal dr. földink, az orsz. színművészeti akadémia igazgatója, ma nejével együtt hosszabb külföldi körútra indult. Várady utjában, Német-, Francia- és Angolországban, kivált a színházakat és színképző intézeteket fogja tanulmányozni a kultuszminiszter megbízásából.

— **(A pécsi kerület anyakönyvi felügyelője.)** Végre az annyi beszéd tárgyát képezett anyakönyvvezetői felügyelői állások betöltését nyertek; a sok kombinálás, — hogy ugyan kit ültetene a szíros fazekak mellé, véget ért, mert a tegnapi „Hivatalos Közlöny“ névszerint hozza a 23. felügyelőt. Baranyamegye, Tolnamegye s Pécs város anyakönyvvezetői hivatalainak felügyelőjévé a belügyminiszter Bolgár Kálmán pécsi ügyvédet nevezte ki a VII. fizetési osztályba 2400 frt fizetés és 600 frt utazási átalánnyal. Bolgár egyike azoknak, ki méltóan foglalja el e szép állást, mi is gratulálunk hozzá.

— **(A „Dalárda“ hurcolkodik.)** Azzal, hogy a belvárosi leányiskolát a Mária utcában bontani fogják, annak elhelyezéséről a hatóság olyképp gondoskodott, hogy a belv. fiúiskolába helyezi át a f. iskolaévből és pedig az első emeleten. A fiúosztá-

arccal, — csak bocssás rendelkezésemre estére négy bérest és egy szekeret két ökrrel.

A következő este, alkonyat után elővette Arthur a négy bérest, s megadta nekik a kellő instrukciót. Az elsőre rábizta a szekeret, a befogott ökrökkel. A másodiknak derekára kötött egy égő tolvajlámpát, s hogy a világa ne lássék, ráadásul szürbe bujtatta. A harmadiknak nyakába akasztott egy ócska dobót, a negyediknek pedig egy szakajtó kukoricát nyomott a markába.

Ilyetén kellőképpen fölfegyverkezve, megindult a kis karaván csendesen a tűzokok tábora felé. A mint vagy háromszáz lépésre lehettek, Arthur intett, s a tolvajlámpával fölfegyverzett béres szétnyitotta a szűrt, majd ismét összefogta és azt a mütétet folyton ismételte. A tűzokok őrszeme azonnal föllármázta társait a vész közeledtére; erre az egész kompánia nyugtató nyakkal s kíváncsi szemekkel nézett Arthur felé, s egyhangulag konstatálták, hogy villámlik. Arthur ismét-ismét intett, s a második béres elkezdett dobolni. A tűzokosereg erre mégjobban nézett és mennydörgést konstatált. Mikor már egész közel ért a vadász sereg, Arthur harmadszor is intett s a harmadik béres elkezdte kegyetlenül dobálni szakajtójából a kukoricát. Erre valamennyi tűzokok az a hit szállta meg, hogy ólmos eső esik, s ősi szokás szerint fejüket valamennyien szárnyuk alá rejtették. Arthur pedig oda ment közéjük, s lehajolva emelgette hol az egyiket, hol a másikat, a legnehezebbeket kikereste, lábait zsinaggal összekötötte s a közeli ökrös szekérre hányta. Zsákmánynyal gazdagon megrakva, indult Herszényi Arthur cs. és kir. huszárhadnagy Kozáry Pista barátjához.

* * *

lyok a második emeleten nyernek elhelyezést olyképp, hogy egyes nagyobb termeket a kevésbé népes osztályok részére deszkafallal kettérekesztene. Így aztán a „Pécsi Dalárda“ hajléktalanná lett s a hurcolkodást ma meg is kezdette, de hogy hol húzhatja meg magát összes butorsátaival, azzal ma még nincs tisztában. Valószínű, hogy az Ágoston téri iskola kisedő óvó egyik helyiségében nyer egy évre ideiglenes otthont.

— **(Kinevezés.)** Az igazságügyminiszter Hornicsek Gyula palánkai járásbíróági díjnokot a mohácsi járásbíróasághoz irnokká nevezte ki.

— **(Müllherr bácsi megy.)** Megirtuk már, hogy az „Arany hajó“ szállodának évek hosszú sora óta bérlője, itt hagyja városunkat és Szabadkára megy, a hol a saját tulajdonát képező nagyobbszabású szállodáját még f. év november havában megnyitja. Az itt hagyott „Arany hajóba“ pedig Silly Béla és neje, Mikita Teréz fognak bevonulni, a kik a napokban írták alá a szerződést a szálló tulajdonosával. A bérlet tíz évig tart és bérlők évenként 1500 frt bért és a mintegy évi 500 frtra rugó adót tartoznak fizetni.

— **(Germanizáló budapesti firma.)** Tegnap egy budapesti jeles firmától közlés végett takarmány-vásári értesítést kaptunk, mely egész terjedelmében ékes német nyelven van szerkesztve. Az érdekes firma (hogy mire érdemes, annak megítélését az olvasóra bizzuk): Joseph Fuchs Getreide- und Fourage-Geschäft, Budapest, V. Badgasse 4. Jól tudjuk, hogy Budapesten — elég sajnos — van nagyon sok kereskedő, kinek üzleti levelezése német és német cirkulárékkal boszantja a magyar közönséget, de hogy Magyarországon fővárosából magyar hírlapoknak német nyelvű közleményekkel alkalmatlankodjanak, az már éppenséggel felháborító dolog. Ha az a jeles firma dacára annak, hogy magyar takarmánybói él, németül kívánja magát bemutatni a nagyközönségnek, akkor elhibázta az ajtót, mikor ezért nálunk kopogtat. Ajánljuk a magyar napisajtó becses figyelmébe Teutonának ezt a szénában, zabban és német szóban utazó magyarországi előharcosát. Azt az egy kérelmét azonban, hogy lapunknak ezt a számát „gratis zúsend“ oljuk neki, szívesen teljesítjük.

— **(A tolna-baranya somogyi ág. ev. egyházmegye.)** július 18-án Gyöngyön fejezte be ez évi rendes közgyűlését, Bauer Adolf főesperes és Nádossy Kálmán k. tanácsos, egyházmegyei felügyelő kettős elnöklése alatt A közgyűlés nagyon látogatott volt. A gyűlés megnyitása előtt istentisztelet volt, mely után Nádossy Kálmán egyházmegyei felügyelő nagyszabású megnyitó beszéde után a közgyűlés elhatározta, hogy köszönő iratot intéz Tolna-Varmegyéhez 50.000 forintnyi alapítványáért. A Guggenberger János alesperes lemondásával megüresedett alesperesi széket Tamer Jánossal töltötték be, kit Sántha Károly elnöklése mellett, küldöttség hívott meg a közgyűlésre. Tamer Guggenberger üdvözölte, mire az új alesperes megtartá a székfoglaló beszédét s letette a hivatalos esküt. Bauer főesperes az eskütelét után megköszönte Guggenberger lelkiismeretes munkálkodását, sajnálatát fejezte ki távozása felett s üdvözölte az új alesperest. A főjegyzői hivatalra megválasztották Viesner Bálintot, aljegyző-

Másnap Bandi bátyánk születésnapjára már kora reggel szállingóztak a vendégek a vármegye minden tájékról. Örömtől sugárzottak az arcok, csak Bandi bátyánk volt búskomor és szomorú, mintha csak gyásztorát ülte volna.

Délben a vendég koszu együttl volt, az asztalok gazdagon terítve, minden volt ott, csak éppen vad nem. Eppen a házi urat köszöntötte fel Kozáry Pista, s ő felelni akart a dikcióra, midőn az inas kihívta. Ellácska tudta mi fog történi s ő is kiosont. Alig ért ki Bandi bátyánk a folyosóra ott látja maga előtt Herszényi Arthur huszár hadnagyot teljes diszben, háta megett három inas, három pompás sült tűzokot tartva.

— Hát ez mit jelentsen? — kérdé hebegve Bandi bátyánk.

— Csak a tradíciónak akartam eleget tenni, — felelé a hadnagy a pecsenyékre mutatva.

Bandi bátyánk egész a pityergésig elérzőkenyülve ölelé át Arthurt.

— Mivel hálálhatom meg nemes tettét, édes hadnagy uram?

— Ha kedves lányát hozzám adja feleségül, — válaszolt Arthur katonásan.

— Csak ezt kívánja s nem éltet, — szívesen beleegyezem. A következő pillanatban Arthur Ellácskát karon fogá s mint menyaszonyát mutatta be az egybegyűlt vendégeknek.

* * *

Azóta Arthur barátunkból generális lett. Nekem most is olyan jó cimborám, mint régen. Ipja születésnapja évfordulóján pedig el nem maradt soha asztaláról a tradicionális tűzok pecsenye.

nek pedig Beck Henriket. Az augusztus 13-án és következő napján Nagy-Kanizsán tartandó kerületi közgyűlésre Karsay püspök meghívójának tárgyalása alkalmával képviselőkül megválasztották: Bauer Adolfot, Nádossy Kálmánt, Tamer Jánost, Sántha Károlyt, Kurcz Vilmost, Gyalog gimn. igazgatót, Fördös Jánost, Pesthy Eleket, Viesner Bálintot, Gráf Elemért, Guggenberger Jánost, Tompa Károlyt, Beck Henriket. — Bauer Adolf főesperes évi jelentésében szólt az egyházpoltikai törvényekről, a zsinati törvényekről és ezekre felhívta a közgyűlés figyelmét. A közgyűlés, az egyházpoltikai törvények életbeléptetése esetére a követendő magatartásról határozatot nem hozott s ezt úgy látszik a kerületi közgyűlésnek tartotta fenn. A pénzügyi és iskolai nagybizottság jelentésének tárgyalásánál Láng Frigyes dr. iskolai felügyelő lelkes felhívására, a tanárok fizetését 1500, illetőleg 1600 frtra felemelték. A népi iskolai ügyek tárgyalásánál különösen a magyar nyelv tanításánál elért szép eredményt örvendetes tudomásul vették. A jövő évi közgyűlést Köleaden tartják meg. A közgyűlés után társas ebéd volt, a melyen az esperesre és a felügyelőre, továbbá az ujonnan választott egyházmegyei tisztekre sikerült pohárköszöntőket mondani.

— **(Öngyilkos vasuti szolga.)** Nagy riadalmat okozott folyó hó 19-én a pusztá-apáthi vasuti állomáson egy lövés eldördülése, mely egy szerencsétlen vasuti szolga életét oltotta ki. Öngyilkosságának oka az volt, hogy a vele vadházasságban élő aszony hűtlenül megcsalta.

— **(Nyiltterező fejedelem.)** Nagyszerű! Impozáns! Ez csak a 20-ik században fordulhat elő. Nem sokára az európai fejedelmek lovagias dolgait a „Nyiltter“-ben bonyolítják le; de nehogy az olvasó kétségeskedjék, közöljük a „Pesti Hírlap“ nyiltterét, melyben Kóburg Ferdinánd kezét mossa, miszerint Sztambulov meggyilkoltatásában semmi része nincs. Lássuk:

Nyilatkozat.

Sztambulov István, a volt bolgár miniszterelnök meggyilkoltatása következtében az európai sajtó olyan állításokat bocsátott közre, amelyek úgy becsületesem, mint fejedelmi tekintélyemet mélyen sértik, s amelyek, ha igazak volnának, reám nézve igen súlyos következményekkel járnának.

Amidőn tehát ezennel és ünnepélyesen kijelentem, hogy Sztambulov meggyilkoltatásáról annak megtörténtéig semmit sem tudtam s így abba beleegyezésemet sem adhattam, azt is köztudomásra hozom, hogy megbízott ügyvédem által az európai sajtót képező lapok ellen a sajtópört megindítottam.

Mély tisztelettel kérem tehát a nagyjérdemű közönséget, hogy e pörök eldőlitéig — amikor is ártatlanságom ki fog tűnni — ítéletét föntartani kegyeskedjek.

Karlsbad, július 20.

Koburg Ferdinánd, s. k.
bolgár fejedelem.

És önök ezt hiszik nyájas olvasóm? — Nem? — Pedig az újságban van bent.

— **(A fürdés áldozata.)** Vasárnapi számban említettük, hogy Kulacs Pál és Bőrös Károly a dunagőzhajózási társaság matrózai fürdés közben a Drávában lelték halálukat. Amint ma Barcsról értesítenek bennünket, tegnap délután a két szerencsétlent a Dráva Horvátország felőli partján, Theresienfeld község határán kifogták. Egy vízi malom kerékében akadt meg a két holttest, összefogódzva, összedőlve, ahogy az egyik a másikat ki akarta menteni. Egy molnárlégy vete észre, hogy a víz valami tömeget hoz, másodmagával csónakra szállt és partra hozta őket. Holttesteket beszállították a theresienfeldi halottas házba.

— **(Zichy Jenő gróf visszatérése.)** Mint biztos forrásból értesülünk, Zichy Jenő gróf augusztus hóban befejezi ösrokonaink felkeresésére indított expedícióját és egyik fehérmegyei birtokán piheni ki utjának fáradalmait. Gyűjteményeinek jelentékeny része már a fővárosba érkezett és becses műtárgyakkal gyarapítja muzeumunk etnografiai és természetrajzi osztályait. Visszatérése előtt még az orosz cárt is felkeresi, hogy személyesen fejjeze ki köszönetét az orosz politikai hatóságok előzékenységeért.

— **(M megbüntetett versalopó.)** Még sokaknak élénk emlékezetében lesz az az irodalmi tolvajlás, mely Balog István jónévű poétánk ellenében követetett el. Wodiáner Sándor dr. ideiglenesen kinevezett p. ü. fogalmazó a saját névalírásával hozta Balog egyik költeményét, amiért felelősségre vonva, hírlapi nyilatkozatokkal iparkodott alibiét igazolni. Az Otthon választmányja azonban, mely elé ez ügy került, kisütötte a szarka író turpisságát és fényes elégtételt adott kitünő poétánknak. Mint a „Tolnamegyei Közlöny“ mai számában olvassuk, a dolog a m. kir. pénzügyminiszternek is fülébe juthatott, mert Wodiáner Sándor állásából végleg elbocsájtott.

— **(Rosszul lett a hősegtől.)** Fauszt Jánosné nevű édes asszony összeesett a Sándor-utcában. Hordágyon vitték Zidina környék 6. szám alatti lakására, a hol nem sokára magához jött.

— **(Vasárnapi berugások.)** A rendőrség annalesi egy napon még soha sem tüntettek föl annyi berugási esetet, mint tegnap. Nem kevesebb, mint tíz esetben történt jelentés, hogy itt, meg itt elázott egy-egy adófizető polgár a bornak nevezett kutyvaléktól. Rendőri beavatkozásra azonban csak két esetben volt szükség, egy Gallusz nevű szentháromság-szobor támogatót, meg egy Csaplár nevű atyafit szedtek föl az utca porából és hogy nagyobb baj ne essék, beszállították a kórházba.

— **(Érdekes égi tűnemény)** volt látható Szegzárdon 20 án éjjel, amikor is egy óra után a délnyugoti égbolton sűrű csillaghullás egy időre teljesen bevilágította a látóhatárt. Űstököshöz hasonló fénynyalábok követték a csillagok sűrű hullását, úgy, hogy a tiszta égbolt időnként teljes fényárban uszott.

— **(Béka a piacon)** Hajdanában, mikor a filloxera még ismeretlen fogalom volt nálunk, s a gazda a bő istenáldása feletti örömeiben vig szüreteket rendezhetett, a dévaj ifiurak kedvenc mulatsága volt a szedők soraiba nagy fufanggal meggyújtott kanócu u. n. „békákat“ csempészni, melyek aztán nagy pukkanások közt ugráltak ide-oda, óriási riadalmat okozva a fehércselédek közt. Ennek a mulatságnak immár vége; hogy azonban az ősi szokás a majdan rekonstruálendő szőlőink jövő századbeli szüreteinek bekövetkeztéig feledésbe ne menjen, ma dél előtt egy inasgyerek a takarékpénztár előtt kísérletezett mint fiók-Stuwer az említett szerszámmal, amennyiben a piacon üldögélő gyümölcsárús asszonyok közé egy égő békát dobott. Persze volt a pukkanásokra nagy sikoltozás, ugrándozás, kosarak felborulása, barackok és körték gurulása a rögtönösen összeverődött nézőközönség nem kis mulatságára. A mulatság szerzője persze nem várta be a hálás elismerést, melyben őt a rendnek éber őre részesíteni iparkodott, hanem szélesebben hagyta oda hőstettének színterét, pedig nem is volt biciklije.

— **(A sikkasztó mulat.)** Bettelheim Adolf pécsi születésű bankár, ki 150,000 forintnyi letét elsikkasztása után Bécsből eltűnt, mint a „Rendőri Lapok“ newyorki tudósítója írja, most ott fényes bank üzletet nyitott, kompániában méltó rokonával, a híres Schwartz Samuval, a ki a fővárosban szerzett gyászos hirnevet.

— **(Külvárosi csendélet.)** Rendőrségünk csekély létszámából eredő bajok okozta kellemetlenségeket senki nem éri úgy meg, mint a külvárosok lakossága. A belvárosban a köztisztasági, illetve közegészségi intézkedések megtételére kiadott kapitányi rendeletet mégis csak betartják, mert itt a rendőrség mégis csak ellenőrzi a háztulajdonosokat. A közcsend a belvárosban eléggé biztosított. Nem így van a külvárosokban, hol a házi piszok egyik-másik udvaron maholnap piramissá növekszik; mert nincs, aki a főkapitány minapában kiadott rendeletének a külvárosban érvényt szerezzen. A közcsend meg pláne ázsiai nivón áll a külvárosokban, hova a csekély számú éjjeli patrol még a legnagyobb buzgósága mellett se terjesztheti ki eléggé figyelmét. Olyan kisebb fajta rugaszkodásokról és szerenádnak szánt baromi ömlengésekről nem is szólunk. Hanem az már meg se járja, hogy éjjel után olyan pokoli zivaj uralja a külvárosokat, különösen a Sziget, hogy a csendesen szunyókáló ember rémülve riad föl álmából. Verekedések, éjjeli dákák danái nap, illetve éjjeli renden vannak. Nem ártana, ha a rendőrség egy kissé több gondot fordítana a külvárosokra!

— **(Pósti helységnévtár.)** A berni nemzetközi póstairoda azon országok póstahelyeinek alfabetikus névjegyzékét adta ki, amely országok 1894. július 1 én az egyetemes póstaegyesület kötelekébe tartoztak, azonkívül befoglaltatnak a helységnévtárban azon országok nevezetesebb póstahelyei is, mely országok a jelzett időpontig az egyetemes póstatestülethez még nem tartoztak. Ezen helységnévtár, mely tájékoztatást nyújt a világ összes póstahivatalairól és azok szolgálati viszonyairól, nemcsak a pósta intézetnek képezi nélkülözhetlen segédeszközét, hanem nagy hasznára van kivált a kereskedő és iparos világnak is. A helységnévtárnak, mely tartós és tetzesztés fél chagrin bőrből van kötve, ára hat forint. Ez összeg egyidejű beküldése mellett az országos pósta-távírda gazdasági hivatalnál Budapest, akadémia-utca rendelhető meg, mely a könyvet a megrendelőnek portómentesen fogja megküldeni.

— **(1 millió 500 klg. selyemgubó.)** A napokban fejesték be a selyemgubó beváltását az ország különböző vidékein felállított beváltó állomásokon s a szegzárdi orsz. selyemtenyésztési felügyelőséghez beérkezett adatok szerint az idén beváltott selyemgubó 1 millió 500 klg., vagyis jóval több a tavalyinál.

— **(Pécs specialitásának),** a francia baracknak saisonja megérkezett s a koránérő fajokat már leszedik. Nowotarski A. és fia műkertészek üzleti kirakatában a koránérő amerikai fajok java közszemlére van kitéve. Ott láttuk a többi közt a híres Amsden, Early Alexander, Honneywell és Wilder nevű fajokat. A legjobb nyári almákból is van egy faj egyetlen egy példányban képviselve; ez a fehér Asztrachán, Déloroszsországból származó s a mi vidékünkre való kitűnő nyári alma, melynek egy jó tulajdonsága az, hogy ritkán férgesedik meg. A gyümölcsenyésztés iránt érdeklődőknek ajánljuk e gyümölcsfajknak gyakori megsemlélését és tanulmányozását.

— **(Adóssok figyelmébe.)** A pénzügyminiszter a pénzügyigazgatóságához a közadók érélyes beszedését illetőleg hosszabb körrendeletet intézett. A körrendeletből kiemeljük a következőket: Amint egyik vagy másik hátralékosnál a fizetőképesség még az aratás általános befejezése előtt beáll, ellene a végrehajtást az összes tartozásukra nézve ejtse meg. A zálogolási jegyzőkönyvek a helyszínen felveendő, keltezendők, végrehajtást szenvedett, két tanu és a végrehajtó által aláírandók, mert ellen esetben nemcsak érvénytelenek, hanem hamis okmányok s bírói megkorláts alá esnek. A zálogolás napjától számított 14 nap után az arverés legfeljebb 4 héten belüli határidőre kitűzendő. Minden egyes hátralékos tétel zálogolás által biztosítandó és különös suly fektetendő a 100 frtot meghaladó adó és illeték tételekre. A község előjárói tagoknál hátralék semmi szín alatt megtűretni nem fog. Végül a rendelet, a mely a mindvégig a legszigorúbb intézkedések betartását szorgalmazza, még az előjáróságok részére tartalmaz utasításokat és több rendbeli fenyegetéseket.

— **(Elolvadt pénz.)** Schiffer Jakab hirdi korcsmáros házi szolgáivá fogadta Póla József nevű, rendőri körökben jó hangzású névvel bíró, többször büntetett csirkefogót. Póla már mintegy két hónapja megbecsülte magát, a mi gazdájában azt a reményt keltette, hogy jó utra tért. Ebben a hitében elküldte szombaton 33 frttal a bátyjához Vasasra, és adott neki külön egy frtot, hogy azért meg vásároljon húst. Pólaban azonban a pénz látására felébredt régi szenvedélye és alaposan kimulatta magát Pécsen. Schiffer feljelentésére a pécsi rendőrség ma reggel csipte nyakon a mulató Pólat, a ki már elázott állapotában a rendőroket üres palackokkal üdvözölte. Meg kellett kötözni, úgy szállították be a hűvösre. Megmotoszásokor 24 krt találtak nála, ennyire olvadt le a 34 frt.

— **(Megzavart idill.)** Tegnap este az alsó sétátér egyik kedves zugában szerelmes pár turbékol. Az ifju ömleng:

— Szeretsz-e Ilkám?

A hölgy a lovag vállaira hajtja fejcsékéjét s üvghangon feleli:

— Mint a galamb a buzát . . .

Ekkor egy rendőr lép ki a bokorból s Ilkát karonfogva elvezeti, mert Ilka notórius pillangó, ki szerelemben szokott utazni:

Mozaik.

(A történet ideje Vasárnap éjjel 1—2 óra között.)

I. Ribay előtt.

„Éljen Kossuth Ferenc! Abcug jogfilizófia! Fiúk! első a földön Európa, aztán jön a jogász. Éljen!”

„Gusztis csendesen. Ne orditozz, jönnek a Buckók!”

„Abcug Buckó! Éljen a jogász! Nem parancsol nekem senki. Leharapom annak a Buckónak a fülét, csak nyuljon hozzám. Szeretném látni. Én akadémiai polgár vagyok. Ki merészli fölemelni ellenem szentségtörő kezét?! Harapok, ütök, zúrok, török, vágok! Csak azért is orditozok:

Még is huncut a német.

Hogy a fene enné meg . . .

Zikezene, zakzene . . .

„Gusztikám igazad van. huncut a német is, meg a zsidó is, de azért gyere haza, ne komédiázz.”

„Nem megyek!! Azért sem! Én nem komédiázom. Kikérem magamnak, nem vagyok gimnázista, hogy magamon engedjek száradni minden sértést. Vivni fogunk. Vért szomjazom. Éljen a duellum! Levágom az orrodát. Így ni! . . . Egy . . . kettő . . . három . . .

Gusztis hadonázni kezd s végig bukik a földön.

II. Centrál előtt.

Mböh! A Dalfi Krausz aztat mondta, hogy én csaltam a tordliban. Hogy csaltam volna? Kvintet mondtam grüne königig s ez volt az adutt, s ő kvintet mondott rode ász-ig, s még azt állítja, hogy az övé jobb. . . Hallott már valaki ilyent. Ezt a Dalfi Krausz mondja, a ki hat esztendeje játszik, nekem, a ki 26 esztendeje játszom. Aztán még lepökött a gazember az egész publikum előtt. Megállj

kotya!! . . . Te svindler . . . te szivany, majd azok én neked lepökni a Számi Schwarzt, astán még kidobtni a kávéházból. Megkésérülöd te még est, te ordinaré parasat. Hát lepökted a Számi Schwarzt ugye? . . . Majd lepök téged a Számi Schwars még csunyábbul! Majd megmossa a te mocskos fejedet a Frau von Krausz, a te feleséged, csak mondjam el neki, hogy te azért jársz a kávéhába, hogy a kassziros kisasszonynak udvarolj. Hordód neki a sok smukkot, a feleséged meg csafatos, mint a kotya. Megállj bitang, maest mindjárt futok, rohajok, léseer! lesz teneked holnap a ludmáj. Te ganef gazember te!! . . .

S a Számi elrohan.

III. A „Hétfejedelem“ előtt.

— Naccsád! hogy intreszált az estvéli vacsora?

— Grószártig! A gárnitúra a perkelt mellett fain volt.

— Naccsád! Az éjjeli homálj reggi borjának igézettye végett való szivbéli fellendülésemnél fogvást azt mondom naccsádnak, hogy: szeretem. S e végből való mondatom irányábani felelettyét szivszaggató repeséssel várandom.

— Valamint az gilicének is párja vagy az erdőben és szerettye az párját, én is szeretem magát Fránci.

— Drága naccsád egy pusztit?

— Ne affektáljon Fránci. Lopjon, ha kő.

— Trezka, angyalom, ha szeretsz, gyere a temető felé sétálni.

Fránci és Trezka elsurranak.

IV. Csirják előtt.

— Hopták! Azt a gyürkén hizott árgyélusát annak a borjucipelő fika öregapádnak, hát te meröd még mondani, hogy a baka elébb való, mint jaz huszár. Mi?

Tudod-e, hogy mikor az folségős úristen megteremtötte ezt a világot, a huszár már akkor is lóháton sétált az paradicsomkertben, mikor az baka még mint borju bámult be a paradicsom kapuján.

— Má' biza tevév hiába tátogatod a bagólesódet, mégis csak elébb való a baka, mert az a maga embőrségiből él. nem a lova kedviér. Aztán meg a teher cseléd is jobbat szerettye. Meg hát a csatában is a huszár csak akkor ke' má', mikor a bakák agyonverik a muszkát, a huszár csak olyan, mint a juhász kutya, hogy a futók nyomát ugati. Aztán még te beszélsz tevév?

— No hát ha olyan jaz huszár, akkor nider, mindjárt kiforditom a hasadat.

S huszár Tóth János hasba szúrja gyalogos Varga Istvánt.

Scorpionis Csipio

TÁVIRATOK.

— **Ó felsége a brüxi szerencsétlenekhez.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A király brüxi szerencsétlenség alkalmából részvét táviratot intézett a sujtott lakossághoz, a mit a polgármester tegnap falragaszokon közzétett.

— **Hajó-katasztrófa.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Genuából jelentik, hogy az éjjel Spezzia mellett egy „Mária“ nevű gőzöst az „Ortegla“ gőzös derékban kettévágott. A „Mária“ három perc alatt teljesen elsüllyedt. Eddig 114 áldozatot fogtak ki.

— **Bulgária a muszka cár lábainál.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A hivatalos „Zerknonyja Wjedomosti“ orosz egyházi lap közli mai számában a beszédet, a melyet Pobjedonosew, a szent szinódus fő-prokurátora a bolgár deputáció vezetőjéhez intézett. A fő-prokurátor az idézett lap szerint a következőket mondotta:

„Üdvözöljük önt nagyméltóságú érsek és örvendünk jelenlétének. Örvendünk különösen, mert önben népének igaz képviselőjét látjuk lelkének legvalódiabb és legrokonszenvesebb kifejezésében, az orthodox vallásban, a melyben ön és mi mindnyájan mozgunk és élünk. Csak általam és általa lehet minden szláv törzs erős; egyedül csak benne találhat óltalmat ellenségeivel, hamis barátaival szemben, a kik veszélyesebbek, mint az ellenségek. És ha önt hazájába való hazatérése után kérdeznék, hogy a hitsorsos Oroszország mit kíván Bulgáriának? Mondja meg, hogy azt kívánja, hogy a nép legyen erős az orthodox hitben, ápolja a régi apai erkölcsöket és hogy a népnek oly kormányja legyen, melynek lelke a népevel közösen az orthodox vallásban egyesül.”

A bolgár deputáció tagjai tegnap este Moszkvába utaztak.

— **A király Zágrábban.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Héderváry horvát bán Bánffy báró magyar miniszterelnök hozzájárulásával megkérte a királyt, hogy október hó folyamán több megnyitó ünnepélyre Zágrábba jöjjen. A király megígérte.

— **Hivatalos brutalitások Sztambulow temetésén.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Utólag jelentik Szófiából, hogy Sztambulownak szombati temetésén Petkov beszélni kezdván azon a helyen, hol a gyilkosság végbement, a rendőrök a levegőbe löttek és kivont karddal a halottas menetre rohantak. Óriási panik fogta el a közönséget. A járdákat több száz sebessült fedte. A gyászmenet ennek következtében megváltoztatta irányát és úgy ment a temetőbe. A temetés előtt hire futott a városban, hogy Ausztria-Magyarországból küldöttség jön a temetésre, miért is a vonatot nagy néptömeg, kik állítólag a rendőrség által fejenkint napszámban voltak fizetve, macskazenével fogadták; azonban csalódtak, mert a vonat senkit sem hozott a temetésre. — A szófiai derék rendőrök a szerb és román konzulokat a földre döntötték és lábball tiporták. — Ruscukban mintegy 3000 főnyi tömeg Stzojanov, Sztambulow-párti képviselő lakása

előtt tüntetett, honnét a prefektura elé vonult s „Le a muszka kormánnyal!“ „Le a gyilkosokkal!“ kiáltozott. A katonaság közbelépett, a tömeget szétverte. Több elfogatás történt.

— **A királyné utazása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Erzsébet királyné ma este fél nyolc órakor egész csendben elutazik Bártfáról és ha az idő kedvező lesz, meglátogatja a csorbai tavat, Tatra-Füredet. A királyné igen elégedett. Többeknek „E“ betűs gyémántos mell-tüket és gyűrűket adott.

— **Lázadás Bulgáriában.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A ma délben Szófiába érkezett hivatalos chifre-sürgöny szerint a küsztenzsi kerületben kiütött a felkelés. Török katonák igen nagy számú bolgár katonát mészároltak le. — Ma érkezett vissza Szófiába Sztancev dr., Ferdinánd fejedelem meghitt embere, a ki egy öt meginterwiewoló újságírónak azt felelte, hogy Sztambulow a macedon lázadókat bujtogatta; de kétszínű tervei felfedeztettek, miért is a macedonok legyilkolták. Az interwiew alatt a szolga Sztancevnek táviratot hozott, mire megjegyezte: „Éppen most kaptam értesítést. A macedon felkelés nagy arányokat ölt. A határon véres ütközet volt a törökökkel. A macedonok győztek. Még csak most kezd komolyra fordulni a Balkán-kérdés.“

VASUTI MENETREND.

PÉCSRE ÉRKEZIK.

Budapestről	1804. sz. szem. von. reggel 5 ó. 15 p.
B.-Bródól	1807. sz. szem. von. reggel 8 ó. 01 p.
Uj-Dombóváról	1842. sz. vegy. von. reggel 8 ó. 23 p.
Bécsből	6302. sz. szem. von. d. e. 9 ó. 39 p.
B.-Bródról	1805. sz. szem. von. d. e. 11 ó. 18 p.
Budapestről	1806. sz. szem. von. d. u. 4 ó. 08 p.
Vinkovczeről	6301. sz. szem. von. d. u. 5 ó. 50 p.
Budapestről	1802. sz. gyors. von. este 7 ó. 44 p.
Bécsből	6312. sz. vegy. von. este 8 ó. — p.
B.-Bródból	1803. sz. szem. von. éjjel 11 ó. 02 p.

PÉCSROL INDUL:

B.-Bród felé	1804. sz. szem. von. reggel 5 óra 35 p.
Budapest	1-01. sz. gyors. von. reggel 8 óra 24 p.
Bécs	6311. sz. vegy. von. reggel 8 óra 29 p.
Vinkovcze	6302. sz. szem. von. reggel 9 óra 49 p.
Budapest	1805. sz. szem. von. d. e. 11 óra 34 p.
Uj-Dombóvár	1853. sz. vegy. von. d. u. 2 óra 44 p.
B.-Bród	1806. sz. szem. von. d. u. 4 óra 20 p.
Bécs	6301. sz. szem. von. este 6 óra 32 p.
B.-Bród	1808. sz. szem. von. este 8 óra 18 p.
Budapest	1803. sz. szem. von. éjjel 11 óra 30 p.

F. évi május hó 1-től a B. Bródból jövő 1807. számú és B. Bródból menő 1808. számú személyvonatoknak Mohács felé csatlakozásuk van.

Laptulajdonos
SZAUTTER GUSZTÁV

Felelős szerkesztő
PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Egy bolt helyiség

a királyi ítélő tábla palotájában azonnal bérbeadandó.

Bővebb felvilágosítás kapható lapunk nyomdájában (megye- és Mária-utca sarkán.)

Hirdetések jutányos áron vállaltatnak el.

Üzlethelyiség-változtatás.

Van szerencsém a n. t. közönségnek tudomására adni, hogy

könyvnyomda, könyvkötészet, nyomtatvány-
raktár és papirkereskedésemmel

Pécsett, Mária- és megye-utca sarkán

(a királyi-táblai épület atellenében) levő saját házamba költöztem át. Tisztelettel

TAIZS JÓZSEF.